

Wat als uw gemeente of stad haar belastingen wil verhogen ?

De uitdagingen voor de lokale overheden zijn groot: dit door de toenemende complexiteit van vragen die op de lokale besturen afkomen, maar ook door de toenemende pensioenlasten, de vergrijzing van het ambtenarenkorps en de negatieve effecten van Corona en de taxshift op de aanvullende belasting op de personenbelasting.

De lokale overheden creëren ademruimte door efficiëntiewinsten, maar mogelijks ook door het verhogen van lokale retributies en belastingen.

De reële bedragen van lokale belastingen en retributies liggen zeker lager dan de federale en regionale belastingen, maar wekken vaak ergernis op:

- Of omdat ze als onrechtvaardig worden aanvoeld,
- of omdat de complexiteit van de regelgeving een grote administratieve overlast veroorzaakt
- of omdat men geen verband ziet tussen belastingen en lokale dienstverlening.

Inhoud

1. Hoe aanpakken als lokale ondernemersvereniging ?.....	4
1.1 Proactieve aanpak, voorkomen is beter dan genezen:.....	4
1.2 Bijsturen van een voorstel:.....	5
1.3 Klacht indienen/juridische actie – opgelet voor de bezwaartermijnen	6
1.3.1 Bent u het niet eens met een beslissing die het gemeentebestuur heeft genomen? Leg een klacht neer bij een hogere overheid en/of ga naar de Raad van State.....	6
1.3.2 Wanneer u het niet eens bent met een aanslag: leg altijd eerst klacht neer bij de instantie die de belasting of retributie heft.....	7
2. Wat is een ondernemersvriendelijke fiscaliteit ?	10
2.1 Principe 1: tegenover een fiscaal beleid dient er ook een goed uitgewerkte dienstverlening staan	10
2.2 Principe 2: een ondernemersvriendelijke belasting is economisch verantwoord.....	10
2.3 Principe 3: een ondernemersvriendelijke belasting is administratief eenvoudig.....	11
3. Aanbevelingen aan de gemeenten en steden.....	12
3.1 Is de informatie over belastingen en subsidies helder ?.....	13
3.2 Zijn de administratieve lasten tot het strikte minimum herleid ?	13
3.3 Zijn de belastingen economisch verantwoord en is het boetebeleid gematigd ?.....	14
3.4 Staat er tegenover de lokale belastingen er een degelijke dienstverlening ?.....	14

1. Hoe aanpakken als lokale ondernemersvereniging ?

1.1 Proactieve aanpak, voorkomen is beter dan genezen:

Gemeentebelastingen en retributies moeten steeds door de gemeenteraad goedgekeurd worden. Echter, eens dit op de agenda staat, is de beslissing zo goed als genomen.

Daarom verdient het aanbeveling proactief te werken en zelf reglementen voor te stellen of bij te sturen.

Dit wordt vergemakkelijkt door:

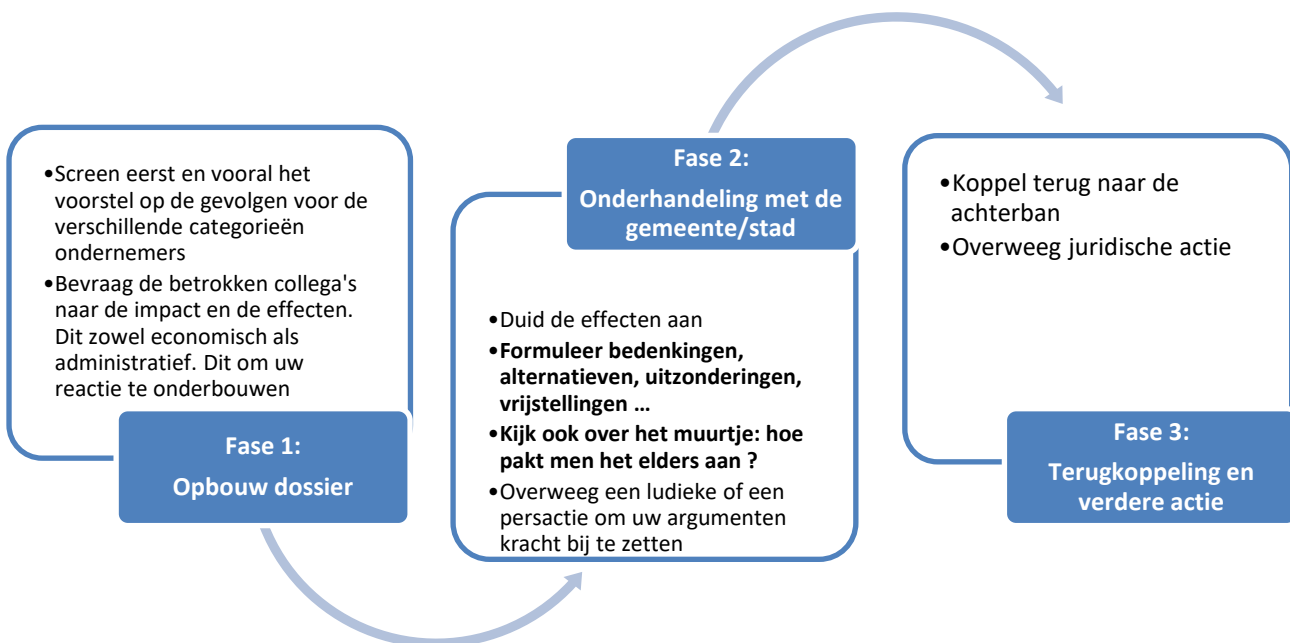
- Het onderhouden van een sterk netwerk met alle stakeholders in de gemeente en uw gemeentebestuur in het bijzonder
- Een goede verstandhouding (regelmatig overleg, actieve en constructieve participatie in adviesraden)

GOEDE PRAKTIJK: EÉN BELASTING VERVANGT VELE HEFFINGEN

DE GEMEENTE HEUVELLAND KENDE EEN GEMEENTETAKS OP TWEDE VERBLIJVEN. IN EEN REACTIE OP DE WILDGROEI VAN ALLERLEI NIEUWE BELASTINGEN, ONTWIKKELDE UNIZO HEUVELLAND EEN EIGEN VOORSTEL, M.N. EEN TOERISTENTAKS. DEZE WORDT DOOR DE GEBRUIKER BETAALD EN IS EENVOUDIG EN VLOT INBAAR. DAARENBOVEN WORDT EEN DEEL VAN DE INKOMSTEN AANGEWEND VOOR DE PROMOTIE VAN DE GEMEENTE.

1.2 Bijsturen van een voorstel:

Wanneer het te laat is om proactief te werken...

ONDERSTEUNING NODIG ? CONTACTEER JE ADVISEUR LOKALE ONDERNEMERSVERENIGING/REGIOVERANTWOORDELIJKE

GOEDE PRAKTIJK ROND ALGEMENE AANPAK DOOR HET REAGEREN MET EIGEN VOORSTELLEN:

IN HEIST-OP-DEN-BERG WERD EEN BELASTINGSREGLEMENT GOEDGEKEURD OP DE VERSPREIDING VAN NIET-GEADRESSEERD RECLAMEDRUKWERK.

UNIZO BEVROEG DE ONDERNEMERS OM DE IMPACT IN KAART TE BRENGEN. GERUGGESTUUND DOOR DEZE ENQUÊTE GING UNIZO IN GESPREK MET HET GEMEENTEBESTUUR.

RESULTAAT WAS EEN AANPASSING WAARDOOR DE EERSTE 4 ZENDINGEN AAN VERMINDERD TARIEF KONDEN UITGEVOERD WORDEN.

GOEDE PRAKTIJK: EEN STERKE MEDIAACTIE

IN MAASMECHELEN WERDEN EEN AANTAL BELASTINGEN (DRIJFKRACHT, BANKEN, DRANKSLIJTERIEN, PROMOTAKS...) AFGESCHAFT EN VERVANGEN DOOR EEN BELASTING GEBASEERD OP OPPERVLAKTE. DIT ZORGT ERVOOR DAT VEEL MEER ONDERNEMERS WORDEN GETROFFEN ÉN DAT VELEN DAARBOVENOP VEEL MEER MOETEN BETALEN.

UNIZO ZETTE DAAROP EEN [facebookcampagne](#) OP POTEN. MET BIJNA 13000 VIEWS EN MEER DAN 200 REACTIES VAN ONDERNEMERS. ZIE OOK [Maasmechelen | UNIZO Limburg](#)

1.3 Klacht indienen/juridische actie – opgelet voor de bezwaartermijnen

Info: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/klachtenwegwijzer>

Wanneer overleg niets uithaalt, kan u klacht neerleggen en/of juridische actie overwegen.

1.3.1 Bent u het niet eens met een beslissing die het gemeentebestuur heeft genomen? Leg een klacht neer bij een hogere overheid en/of ga naar de Raad van State

1.3.1.1 Binnen de 30 dagen na de beslissing van de gemeenteraad: klacht bij een hogere overheid:

Wanneer u een beslissing van de burgemeester, het college of de gemeenteraad wilt aanvechten, kunt u klacht indienen bij:

- De deputatie van het provinciebestuur voor:
 - o een beroep tegen de weigering van een bouwvergunning
 - o een beroep tegen beslissingen over milieuvergunningsaanvragen.

- Het Agentschap Binnenlands Bestuur als het gaat over niet reglementair genomen beslissingen, bijvoorbeeld over:
 - o onregelmatigheden bij gemeenteraadsvergaderingen
 - o klachten over onverenigbaarheden van gemeenteraadsleden, schepenen
 - o klachten over financiële beslissingen van de gemeente of het OCMW
 - o klachten over personeelsbeslissingen van de gemeente of het OCMW.

Klachten bij de toezichhoudende overheid dienen ingediend te worden binnen een termijn van 30 dagen na publicatie van een beslissing op de website van de gemeente.

- Hoe klacht indienen bij een beslissing rond lokale fiscaliteit:
 - o Je kan een klacht **digitaal** indienen via het [digitaal klachtenformulier](#) van de Vlaamse Overheid.
 - o Je kan ook een klacht **op papier** indienen via aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs op het volgende adres:

Agentschap Binnenlands Bestuur
VAC Herman Teirlinck Brussel
Havenlaan 88, bus 70
1000 Brussel

1.3.1.2 Binnen de 60 dagen na de beslissing van de gemeenteraad: Raad van state

- U heeft de mogelijkheid tot indienen van een annulatieverzoek bij RvS op basis van machtsoverschrijding of machtsafwendung
 - o machtsoverschrijding: rechtshandeling getroffen door orgaan dat er niet toe bevoegd is
 - o machtsafwendung: bevoegdheid gebruiken om een ander doel te bekomen → fiscale bevoegdheid niet aanwenden voor politieke opdracht
- **Een uitspraak van de Raad van State geldt erga omnes (geldt voor iedereen)** en met terugwerkende kracht (reglement heeft als het ware nooit bestaan)

Opletten voor de termijn: dit moet binnen de 60 dagen na de beslissing van de gemeenteraad

1.3.2 Wanneer u het niet eens bent met een aanslag: leg altijd eerst klacht neer bij de instantie die de belasting of retributie heft

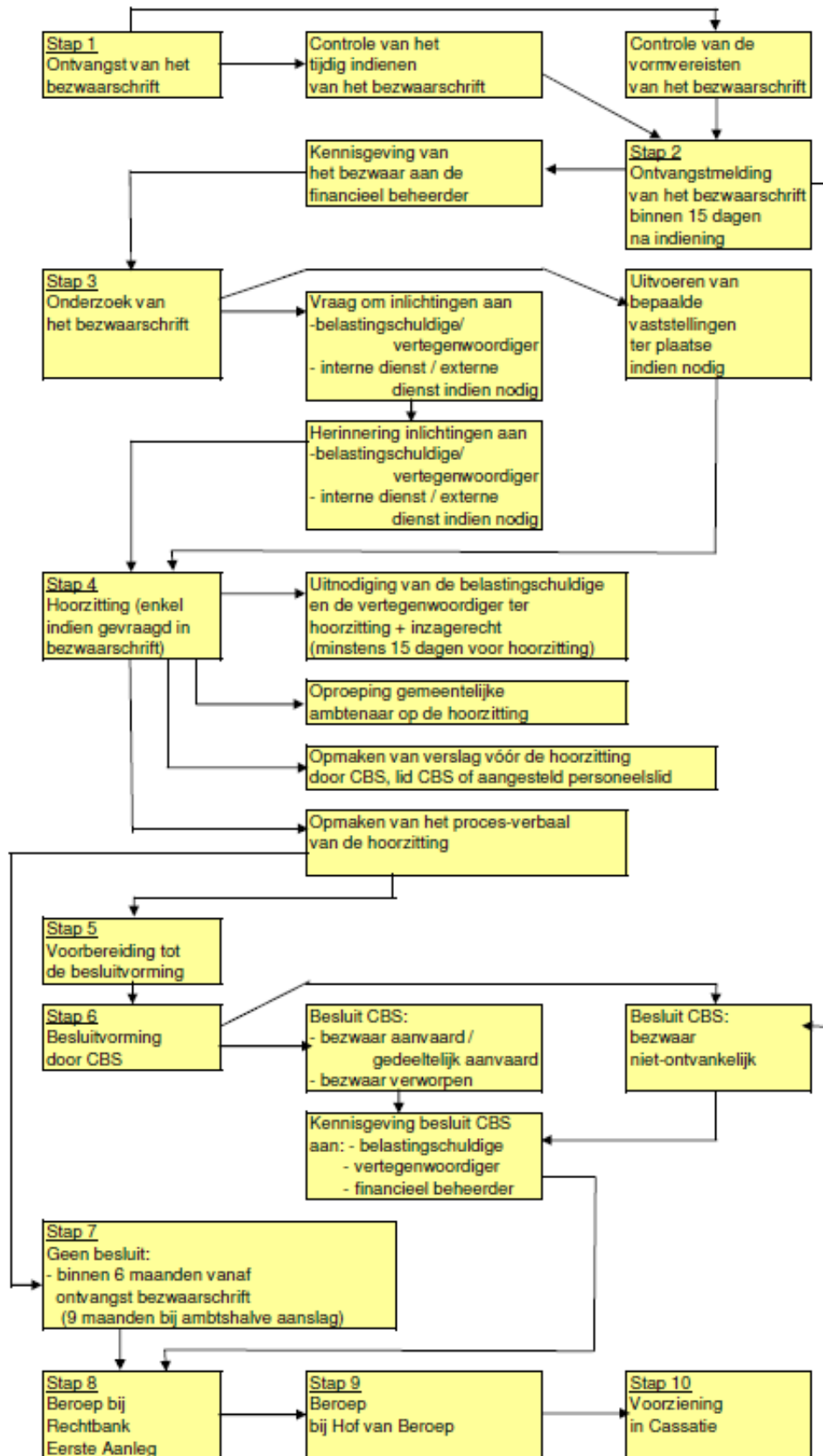
- Bezwaar moet ingediend worden bij de belastingheffende overheid (college van burgemeester en schepenen)
 - o Bezwaar moet schriftelijk en gemotiveerd ingediend worden
 - o Bezwaar moet uiterlijk ingediend worden drie maanden na derde werkdag sinds verzending aanslagbiljet (korter dan federale termijn)
- Indien de onwettigheid van een belasting wordt aangekaart kan het college hier geen uitspraak over doen. De bezwaarprocedure moet echter wel doorlopen worden.
- Na ontvangst van het bezwaar heeft de overheid 6 maanden om tot besluit te komen. Overschrijding zorgt niet voor sanctie, maar belastingplichtige kan naar de rechtbank trekken om zaak aanhangig te maken

1.3.2.1 Hoe klacht indienen ?

- In de eerste plaats dient u contact op te nemen met uw gemeentebestuur om uw klacht te formuleren:
 - o U kunt terecht bij de informatieambtenaar of klachtenbehandelaar of ombudsdienst van uw gemeente.
 - o U kunt ook een officiële brief met uw klacht richten aan het College van Burgemeester en Schepenen.
- Een modelbrief vindt u hier: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/financiering/fiscaliteit/geschillenprocedure>

Voor een precieze toelichting van de procedure en een model-bezwaarschrift verwijzen we naar de website van de Vlaamse Overheid: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/financiering/fiscaliteit/geschillenprocedure>

Stroomdiagram geschillenprocedure gemeentebelastingen

1.3.2.2 *Betwistingen en invordering belastingen*

- Opschorting van invordering? Neen, belasting kan geïnd worden tijdens procedure
- Echter kan slechts effectieve invordering gebeuren op 'onbetwist verschuldigde gedeelte'
 - o Belasting op aangegeven inkomsten
 - o Ambtshalve heffing: niet meer bedragen dan bedrag geïnd vorig jaar
- Betwist gedeelte onder uitvoerend beslag
- Tegen uitspraak eerste aanleg is beroep mogelijk bij Hof van Beroep, daarna is er ook nog cassatie mogelijk.
- Moratoriuminteressen: 7%, moeten minimaal 5 euro/maand bedragen

2 Wat is een ondernemersvriendelijke fiscaliteit ?

De lokale overheid levert belangrijke diensten die rechtstreeks en onrechtstreeks ten goede komen aan de ondernemingen. Bij door het voorzien in bedrijvzones, het aanstellen van een ambtenaar of dienst lokale economie, het ondersteunen van startende ondernemers edm.

Koken kost geld, dat weten ondernemers ook. Zonder financiën werkt het niet.

Toch vragen wij dat de lokale fiscaliteit wordt getoetst aan volgende 3 principes:

1. Is de belasting billijk, draagt ze bij tot de doelstelling die men beoogt, en staat ze in verhouding tot de dienstverlening die de lokale overheid levert ?
2. Is ze economisch verantwoord ?
3. Is ze administratief eenvoudig en is er een redelijke verhouding tussen kosten en baten ?

2.1 Principe 1: tegenover een fiscaal beleid dient er ook een goed uitgewerkte dienstverlening staan

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen belastingen en retributies. Bij een retributie moet er een duidelijke link zijn tussen de betaling en een geleverde prestatie door de overheid; bij een belasting niet.

Toch zijn heel wat KMO-relevante gemeentebelastingen eveneens gelinkt aan een prestatie. Zelfs de belasting op de kosteloze verspreiding van reclamedrukwerk: deze moest oorspronkelijk de kosten dekken voor de gemeentelijke ophalings- en verwerkingskosten van het papier.

Het onderscheid tussen een belasting en een retributie is dan ook vaak erg klein.

De vraag is of bij deze belastingen/retributies de vergoeding in verhouding staat tot de geleverde dienst en of er geen gelijkaardige vergoedingen zijn betaald op andere momenten. Bijvoorbeeld: de gemeentebelasting op de afgifte van stukken voor gevaarlijke en hinderlijke inrichtingen, én de vergoedingen die moeten worden betaald voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

2.2 Principe 2: een ondernemersvriendelijke belasting is economisch verantwoord

Een lokaal fiscaal beleid kan ondernemingen aantrekken, maar kan ook concurrentieverstorend zijn. Als een belasting in de naburige gemeenten niet wordt geheven, is de zelfstandige ondernemer in de heffende gemeente duidelijk slechter af.

Bij een KMO-vriendelijke belasting houdt de gemeente rekening met de kleine KMO's, de zelfstandige ondernemer en startende ondernemers bij het bepalen van:

- de belastinggrondslag
- de hoogte van de tarieven
- het al dan niet toekennen van vrijstellingen
- de draagkracht van de KMO's
- bijzondere plaatselijke omstandigheden. Zo is het economisch onverantwoord dat ondernemers zouden belast worden op het plaatsen van reclameborden wanneer zij getroffen worden door hinder. Het is net op dat moment dat zij alles op alles moeten inzetten op het voeren van reclame.

2.3 Principe 3: een ondernemersvriendelijke belasting is administratief eenvoudig

Het aantal lokale belastingen waaraan een KMO onderworpen is, verschilt van gemeente tot gemeente. In éénzelfde gemeente vinden we soms meer dan 20 verschillende KMO-relevante belastingen terug.

Belastingaangifte en –inning brengen zowel voor de gemeentebesturen als voor de zelfstandige ondernemer veel administratieve lasten met zich mee. En vaak dekt de opbrengst van een gemeentelijke belasting niet eens de administratieve kost ervan.

Daarom: wied in het aantal belastingen en bundel waar het kan aangifte en inning.

Afschaffing van bepaalde belastingen betekent zowel voor ondernemers als voor de gemeente een administratieve vereenvoudiging en kostenbesparing.

Afschaffing is tevens aangewezen wanneer er te veel belastingreglementen zijn in vergelijking tot de diensten die de gemeente levert.

Ook bundeling van allerlei kleine lokale belastingen leidt tot een daling van de administratieve lasten (aangifte, aanslag, controle, inning) zowel bij de bedrijven als bij de gemeente.

Een ondernemer besteedt heel wat tijd aan het invullen van verschillende belastingaangiftes, en soms ontstaat zelfs verwarring tussen de aangifte voor de lokale belasting en de aangifte voor de provinciale belasting.

Bundelen van belastingen is misschien niet altijd mogelijk, maar de gemeente zou wel werk kunnen maken van het bundelen van de verschillende aangiftes tot één aangifte en het vooraf invullen van bepaalde gegevens van de aangifte. Gevolg: een verlaging van de administratieve lasten en een tijdsbesparing voor ondernemers, en een daling van de verwerkingskosten van de diverse aangiftes voor de gemeente

Maar: de afschaffing en bundeling van belastingen mag in geen geval leiden tot een verhoging van de fiscale druk op ondernemingen.

IN DE PRAKTIJK: EEN SLECHT VOORBEELD: MAASMECHELEN

EEN VOORBEELD VAN ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING VINDEN WE TERUG IN MAASMECHELEN VIER KLEINERE BELASTINGEN AFSCHAFTE (DRIJKRACHT, PROMOTAKS, DRANKLIJTERIJEN, BANKEN) EN BUNDELDE IN ÉÉN BELASTING OP BEDRIJFSRUIMTEN, BELAST OP BASIS VAN DE OPPERVLAKTE.

INDERDAAD ADMINISTRATIEF EENVOUDIG, MAAR...

- DE GLOBALE BELASTINGSDRUK STIJGT
- SOMMIGE ONDERNEMERS BETALEN TOT 15.000 EURO MEER !

3 Aanbevelingen aan de gemeenten en steden

Als een gemeente wil overgaan tot het verhogen van haar belastinginkomsten, dan liefst door het nemen van eenvoudige maatregelen die geen administratieve rompslomp betekenen voor de ondernemers. Dus geen kleine belastingen of retributies die op een bepaalde groep of activiteit van toepassing zijn. Maar wel een maatregel die een grote groep treft met zo weinig mogelijk rompslomp voor de belastingplichtigen.

Voor de **ondernemers natuurlijke persoon** kan dit door het verhogen van de opcentiemen op de personenbelasting: die opcentiemen worden immers automatisch mee berekend door de FOD Financiën op het moment dat die een aanslagbiljet opstuurt.

Voor **vennootschappen** bestaat die mogelijkheid niet, want gemeenten mogen geen opcentiemen heffen op de vennootschapsbelasting. Hier zou men dan eerder kunnen denken aan een vestigingsbelasting (of het verhogen er van) op basis van oppervlakte.

Of **voor de beiden**: de onroerende voorheffing.

Kortom, de gemeente kan dan best belastingen of retributies invoeren die van toepassing zijn op zaken of omstandigheden die al bij de gemeente bekend zijn. Zodat ze geen bijkomende gegevens meer moeten opvragen bij de belastingplichtigen.

Opgelet:

De bevoegdheid van een gemeente om belastingen te heffen is wel beperkt, in de zin dat een gemeente geen belastingen mag invoeren die gebaseerd zijn op de inkomenselementen die op een essentiële wijze bijdragen tot de vaststelling van de belastbare grondslag in de inkomstenbelastingen.

Enige uitzondering op deze regel: de opcentiemen in de personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing.

Kunnen dus bijvoorbeeld niet: belastingen of retributies gebaseerd op het Kadastraal Inkomen, de bruto-omzet,... enzovoort.

Aanbevelingen aan de gemeenten

3.1 *Is de informatie over belastingen en subsidies helder ?*

Voor ondernemers is in de eerste plaats kennis en informatie over de verschillende belastingen en subsidies van cruciaal belang. Ondernemers zijn dag in dag uit bezig met hun zaak. Vaak ontbreken de tijd en de middelen om uit te zoeken waar ze recht op hebben of wat hun verplichtingen zijn.

Voor steunmaatregelen is de kloof tussen enerzijds de doelstellingen en de middelen van de gemeente en anderzijds de ondernemers bij wie ze werkelijk terecht komen vaak zeer groot. Ook de grote verscheidenheid in gemeentelijke belastingen maakt het voor een ondernemer een ondoorzichtig kluwen van regelgeving, zeker voor ondernemers die in meerdere gemeenten actief zijn. De regelgeving is niet altijd even toegankelijk en duidelijk. Sensibilisering en duidelijke informatie zijn cruciaal.

3.2 *Zijn de administratieve lasten tot het strikte minimum herleid ?*

Gemeentelijke belastingen en retributies bestaan er in allerlei varianten. Vaak legt elk reglement eigen verplichtingen op aan de ondernemer. Naast het harmoniseren en groeperen van aangifteformaliteiten, kan een afschaffing en bundeling van belastingen zowel voor de ondernemer als voor de gemeenten een administratieve vereenvoudiging en kostenbesparing zijn.

Uiteraard mag deze operatie in geen geval leiden tot een verhoging van de fiscale druk op ondernemingen. Idealiter zorgt de operatie voor een broodnodige lastenverlaging.

Zeker **voor ondernemers van buiten de gemeente** is het vaak niet duidelijk dat er een bepaalde reglementering bestaat.

Daarom is het te overwegen niet altijd te werken met een aangifte, maar eventueel met een koppeling aan andere vergunningen en met een direct aanslagbiljet. Zo kunnen er geen boetes uitgeschreven worden wanneer een ondernemer geen weet heeft van de belasting.

Een ondersteuningsbeleid via **subsidies** heeft zijn beperkingen en gebreken. Zo zijn alleen al aan de aanvraag teveel administratieve lasten verbonden die er (mede) voor zorgen dat heel wat subsidies niet optimaal gebruikt worden. Steunmaatregelen gebeuren het beste op een rechtstreekse manier via de fiscaliteit. Een goed voorbeeld is bijvoorbeeld voor nieuwe ondernemers een automatische vrijstelling of teruggave van de gemeentelijke belasting op bedrijfsruimtes.

3.3 Zijn de belastingen economisch verantwoord en is het boetebeleid gematigd ?

Een lokaal fiscaal beleid kan ondernemingen aantrekken, maar kan ook concurrentieverstorend zijn.

Bij een ondernemersvriendelijke belasting houdt de gemeente rekening met :

- de kleine KMO's en de zelfstandige ondernemer bij het bepalen van de belastinggrondslag, de tarieven, de vrijstellingen en het boetebeleid
- de draagkracht van de kleine KMO's, de zelfstandige ondernemer en startende ondernemingen
- de bijzondere vereisten die voortvloeien uit plaatselijke omstandigheden.

De gemeentelijke fiscaliteit mag in geen geval de economische activiteit van ondernemers belemmeren of groei tegengaan.

Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan startende ondernemingen, ook de gemeente dient ondernemerschap te stimuleren.

3.4 Staat er tegenover de lokale belastingen er een degelijke dienstverlening ?

Ondernemers begrijpen dat de gemeente middelen nodig heeft om haar werking te financieren en dragen hiertoe hun steentje bij. Uiteraard verwachten ondernemers dan ook een degelijke dienstverlening en een optimaal ondernemingsklimaat om samen te werken aan de verdere uitbouw van de plaatselijke economie en de gemeente.